

Goed zoeken, dan vind je je anonieme donorvader

Donor Detectives | Afstamming

Spermadonoren die zich anoniem wanen, zijn een illusie armer. Via stamboomresearch en dna-databanken spoorden zes vrouwen, de 'Donor Detectives', hun biologische vader op. 'Maak je bekend. Je wordt gevonden.'

TONNY VAN DER MEE

Toen de Donor Detectives vier jaar geleden aan hun missie begonnen, werden ze weggezet als 'gekies', 'genetische fundamentalisten' en 'spermaguerilla'. Maar Emi Stikkelman (36), Eefje Habets (37), Monique Aarts (38), An Peeters (33), Ester de Lau (48) en Steph Raeymaekers (42) deden wat niemand voor mogelijk hield.

Ze vonden de anonieme spermadonoren door wie ze verwekt zijn. Niet dankzij behulpzame artsen, fertiliteitsklinieken en ziekenhuizen. Maar met een methode die als onorthodox, onbetrouwbaar en onethisch werd beschouwd: dna- en stamboomonderzoek.

„Wij wisten dat dit werkte“, vertelt Ester (48). „Er werd gezegd: jullie moeten dankbaar zijn en niet zeuren. Maar weten van wie je afstamt, staat los van het feit of je een gelukkige jeugd hebt gehad.“

Tot 2004, toen de wet werd aangepast, konden spermadonoren anoniem doneren. Volgens schattingen zijn voor de wetswijziging minstens 40.000 donorkinderen geboren. Ze groeien op met een vader die niet hun biologische vader is en horen op latere leeftijd dat ze donorkind zijn, of ze weten nog van niks.

Hun zoektocht wordt bemoeilijkt, omdat donorgegevens summier zijn, vaak niet kloppen of vernietigd zijn. Artsen en klinieken weigerden mee te werken. De beloofde anonimiteit van donoren is heilig.

De eenzame zoektocht brengt Emi in 2016 tot de oprichting van stichting Donor Detectives NL/BE. Ze vindt vijf medestrijders in Nederland en België. Emi: „Als ze ons niet willen helpen, gaan we het zelf doen.“

Het vereist diepgravend spitwerk. Familiedetective Els Leijs helpt bij het onderzoek en bemiddelt tussen donorkinderen en potentële donorvaders. „Wij gaan ze allemaal vinden. Of het nu lang of kort duurt“, bezweert Leijs.

Ester weet alleen dat ze in 1972 verwekt is in de Amsterdamse kliniek van Leo Swaab. De grootste stamboom die ze rond dna-matches bouwt, be-

DONORKIND MONIQUE AARTS VOND HAAR DONORVADER NICO. ZE HEBBEN HEEL GOED CONTACT.

staat uit 4500 mensen. Eerst vindt zes broers en zussen, in 2019 haar donorvader Gerard. „Hij is ruim dertig jaar geleden overleden. Maar het gevoel dat ik hem had gevonden, overheerste.”

Ze heeft contact met twee wettige zonen, die foto's en filmpjes van Gerard hebben gedeeld. Ze zoekt mensen die meer over hem weten. „Ik ben blij dat hij een keurige man was die weloverwogen voor het donorschap koos. Hij was een lieve, zorgzame vader.”

Eind 2016 slaagt Emi er als eerste donorkind in Europa in om op deze manier haar biologische vader – volgens het donorpaspoort een psychologie-student – te vinden. In de dna-databank vindt ze een achternicht in Australië. Ze bouwt stambomen rond hun gezamenlijke overgrootouders en zoekt op familienamen in een Leidse studenten Almanak van 1983, het jaar waarin ze verwekt is.

Na uitgebreid googelen blijft één kandidaat over: een psycholoog. Als zogenaamde 'nieuwe cliënt' maakt ze met hem een afspraak. In zijn praktijkkamer erkent hij spermadonor te zijn geweest. Een dna-test brengt bevestiging.

Emi: „Het geeft een gevoel van controle over mijn leven. We zien elkaar enkele keren per jaar. Toen ik een auto kocht, heb ik hem advertenties doorgestuurd voor advies. Ik heb er een nieuwe hulplijn bij.”

Eefje vindt een half jaar later haar donorvader. De dna-matches en stambomen leiden naar een echtpaar met drie zonen, van wie een de spermadonor blijkt te zijn. Hij woont in het buitenland. Ze heeft hem nooit ontmoet.

„Ik heb hem een brief gestuurd, maar hij reageert niet”, zegt Eefje. „Volgens zijn familie houdt zijn vrouw dat tegen. Naar mijn idee komt die reactie vanuit angst. We zien dat vaker bij de partner, maar het is niet nodig want we zijn elkaar niks verplicht. Ik vind het jammer dat mij daardoor een ontmoeting wordt ontnomen. Maar ik wil niet op de stoep staan bij iemand die geen zin heeft mij te ontmoeten.”

Eefje heeft wel contact met een broer en nichten van haar donorvader. „Ik heb YouTube-filmpjes van hem gezien. Daar ben ik gelukkig mee. Het gevoel dat ik weet waar ik vandaan kom en hoe hij eruitziet, is prettig. Het verhaal blijft wel onaf. Ik heb hem tot nu toe elk jaar een mailtje gestuurd, om hem eraan te herinneren dat ik er ben.”

Oog in oog

Een jaar later staat Monique (36) oog in oog met haar donorvader Nico (62). „Hoe heb je ooit kunnen denken dat ik je niet zou missen?“, vraagt Monique eerst.

Die vraag raakt hem diep. „Het was bizar om haar te zien. En ook emotioneel, omdat ze zo lang zoekende is geweest“, vertelt Nico. Hij dacht er niet over na, toen hij begin jaren 80 doneerde bij de vruchtbaarheidskliniek van Jan Karbaat, de arts die met zijn eigen sperma tientallen donorkinderen verwekte.

Nico, homoseksueel en kinderloos, wilde stellen helpen met het vervullen van een kinderswens. „Ik was vrij jong. Destijds hield ik er onvoldoende rekening mee dat donorkinderen naar mij op zoek zouden kunnen gaan.“

De foto van Monique hangt nu thuis bij de moeder van Nico, tussen de foto's van zijn andere negen donorkinderen. „We hebben 36 jaar van elkaar gemist. De verloren tijd halen we niet in. Maar het is een verademing niet meer te hoeven zoeken“, zegt Monique.

„Mijn zelfbeeld is beter. Ik heb een vader die trots is op me en die er voor me is. Iemand die onze band aanvoelt en erkent. Ik noem hem geen papa. Die vaderrol heeft hij nooit gehad. Hij is meer een oudere broer. We werken allebei in de psychiatrie. Ik vraag hem advies over werk en school.“

Nico wilde zich al langer als donor bekendmaken. Dat adviseert hij andere donoren ook. „Ik ben blij dat Monique me heeft gevonden. Het is mooi om mee te maken en belangrijk voor donorkinderen. Je doet hen recht door jezelf bekend te maken en in gesprek te gaan.“

Dat is waar de Belgische Donor Detectives An (33) en Steph al jaren voor strijden. In België kunnen mensen nog steeds anoniem doneren. An: „De fertiliteitsarts die mijn moeder had geholpen zei letterlijk: 'Stop maar met zoeken. De donor zal altijd een mysterie blijven. Wees blij dat u bestaat. Dat raakte mij diep. Alsof het er niet toe doet wie ik ben.“

Na drie jaar zoeken, vindt ze een foto van de man die later haar opa blijkt te zijn. „We leken als twee druppels water op elkaar. Dezelfde lach, dezelfde blik. Het was de eerste keer dat ik mezelf zo weerspiegeld zag.“

Zo vindt ze haar donorvader. Ze stuurt hem een mail. Hij schrikt, maar staat open voor een dna-test en contact. „Ik was me ervan bewust dat ik iemands leven op zijn kop zette. Ik had het geluk dat zijn vrouw tegen hem zei dat ik het recht heb te weten wie mijn biologische vader is. Het klikte.“

Na een jarenlange zoektocht heeft Steph onlangs als laatste Donor Detective haar biologische vader Marc gevonden. „Tegenover zijn huis stond

een bankje. Ik had me voorgenomen daar te wachten tot hij een keer naar buiten zou komen, als hij niet zou opendoen. Ik vond dat ik recht had op tenminste één gesprek.''

Te laat

Ze is te laat. Marc, een kunstenaar, is drie jaar geleden aan kanker overleden. Zijn zus weigert eerst een dna-test voor een bevestiging, maar stemt uiteindelijk onder druk van een advocaat in. „Ik ben blij dat ik een gezicht heb, maar het verdriet om wat ik moet missen, is enorm'', zegt Steph geëmotioneerd.

„Ik heb een doodgeboren vader. Dat is klote. Ik had hem in mijn leven kunnen hebben, maar alles is gedaan om het mij zo moeilijk mogelijk te maken hem te vinden. Ik kan niet met hem discussiëren, me aan hem spiegelen. Dat is oneerlijk. Ook al zijn we gescheiden door tijd en ruimte, ik ben trots dat ik bij hem hoor.''

Nu de Donor Detectives in hun missie geslaagd zijn, is de stichting opgeheven. De besloten Facebook-pagina blijft bestaan, de activiteiten worden voortgezet binnen Stichting Donorkind en de Belgische vereniging Donorkinderen.

„Het gros van de donoren staat open voor contact'', zegt Emi. „Hun wet-tige kinderen zijn ook nieuwsgierig. Vaak is het de partner van de donor die moeilijk doet.''

De angst dat donorkinderen de deur platlopen of aanspraak kunnen maken op een erfenis, is ongegrond. Emi: „Ik moet het eerste stalkende donorkind nog tegenkomen. Ik ben pas juridisch zijn kind als hij mij erkent. Daar ben je als donor zelf bij.''

De boodschap van de Donor Detectives is duidelijk. De garantie dat spermadonoren anoniem blijven, is geen cent waard. Ze kunnen zich beter zelf aanmelden bij een databank. Dat scheelt een donorkind veel tijd, geld en energie en donoren ongemakkelijke situaties als onwetende familieleden worden benaderd.

Emi: „We proberen er delicaat mee om te gaan. Voor een donor is het ook prettiger zelf de regie te houden over wie het weet.''

Nog steeds wordt in België gezegd dat mensen anoniem kunnen doneren. „Ik wil ze alvast waarschuwen: je kunt gevonden worden'', zegt Steph. „Donoren moeten beseffen dat ze nakomelingen hebben die worstelen met fundamentele vragen. Wees ook altruïstisch naar je eigen vlees en bloed. Meld je aan en bespaar donorkinderen een lange zoektocht. Anonimiteit is een illusie.''
